

СОФИЯ

Общността за
сигурност
и безопасност

**Стратегическа визия за сигурност
на Столична община**

2024 – 2030

Съдържание

4	1. ВЪВЕДЕНИЕ
4	Инфраструктура и икономика
6	Население
6	2. ПРЕСТЪПНОСТ И НАРУШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД
8	3. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ ЗА СИГУРНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ
8	Среда за сигурност
11	Заплахи за сигурността на гражданите
12	4. ПАРТНЬОРСТВО
13	5. ПРИОРИТЕТИ
17	6. МЕХАНИЗЪМ И ПОДХОД
18	7. Намаляване на причините и предпоставките за конвенционална престъпност, хулиганство и нарушаване на обществения ред
23	8. Борба с употребата на алкохол, наркотични и упойващи вещества, водещи до престъпност и хулиганство с акцент малолетни и непълнолетни граждани
27	9. Предотвратяване на предпоставките за насилие над гражданите, защита и подкрепа на жертвите на домашно насилие; сексуален тормоз или насилие; радикализация; насилие, извършвано от омраза
32	10. Подобряване на инфраструктурата и организацията на движението с цел намаляване на предпоставките за причиняване на смърт и увреждания на граждани вследствие на ПТП, агресивно управление на велосипеди, индивидуални електрически превозни средства и самобалансиращи се превозни средства
36	11. Повишаване на способностите на обектите с масово пребиваване на хора за справяне с рисковете, произтичащи от тероризма и екстремизма
38	12. Изграждане на устойчива и гъвкава система за киберсигурност
41	13. Повишаване на способността на общината за реагиране при кризи и извънредни ситуации и намаляване на риска от бедствия
44	Заклучение
45	Съотносими национални стратегически документи, планове, оценки и механизми
46	Използвани съкращения

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Сигурността и безопасността в населеното място е основна ценност за хората, непосредствено свързана с техния живот, здраве и качество на живот. Столична община извежда сигурността като основен приоритет в дейността си. Водещата стратегическата цел е приобщаване на общността на гражданите, гостите и посетителите на град София и включените в границите на Столична община населени места за нетърпимост към извършители на противоправни и хулигански прояви, към нарушителите на общественения ред и тези, увреждащи частно и обществено имущество.

В основата на успеха за постигане на целите на визията е доверието и взаимодействието между общността от всички граждани, структурите на общината и компетентните структури на държавната власт. За реализиране на целите на стратегията ще се прилага нов подход, в основата на който е партньорството, анализа на информация, превенцията на рисковете, бърза и компетентна намеса при проблемни или извънредни ситуации, ефективното управление и взаимодействие, своєвременност и неизбежност на санкциите при нарушаване на законността, общественения ред и спокойствието на територията на Столична община.

Инфраструктура и икономика

1.1. Столична община обхваща 38 населени места, от които 4 града (град София, Банкя, Бухово и Нови Искър) и 34 села. Площта на общината е 1 311 км.², от които населените места и урбанизираните територии заемат 245.5 км.²

1.2. Съгласно обособените 8 типа градоустройствени единици в град София¹:

➤ В централната градска част живее 8,33% от населението, като там са концентрирани голямата част от сградите на държавната администрация, дипломатически посолства, търговски обекти, офиси, обекти за обществено обслужване, банки, културни и образователни институции, както и места за масово събиране на хора.

➤ Близко 60% от населението живее в жилищните комплекси, където е характерно плътното жилищно застрояване и множество големи търговски обекти тип хипермаркети.

➤ В кварталите живее близо 18% от населението.

¹ Актуализиран анализ и тривариантна прогноза за населението на Столична община по Градоустройствени единици 2030-2040-2050, ОП „Софияплан“, 2023 г.

1.3. Налична е тенденция към заселване в населени места по периферията на града, като се открояват няколко селища, които ще бъдат привлекателни за заселване. По-голямата част от тези населени места са в северните и източните територии на общината – селата Войнеговци, Герман, Долни Богров, Кътина, Локорско, Яна и др.

1.4. Прогнозите са за плавно увеличаване на населението, живеещо в кварталите и селата, като² :

➤ Населението в жилищните комплекси ще намалява с изключение на „Манастирски ливади“, „Малинова долина“ и „Факултета“, където се прогнозира увеличаване на населението.

➤ Кварталите с най-голям растеж са „Витоша“, „Павлово“, „Христо Ботев“ и „Модерно предградие“.

1.5. През 2022г. град София е генерирал 41% от общия БВП на Р България, като номинално БВП на столицата достига 69 милиарда лева – почти пет пъти по-голям от всяка друга голяма област в страната³.

1.6. Услугите формират 84% от добавената стойност в столичната икономика, като най-големият сектор остава търговията – 26% от добавената стойност, ИКТ секторът достига 25%. Най-бързо растящите отрасли са и тези, в които столицата съсредоточава най-много от националната икономика – 88% от целия ИКТ сектор, 73% от професионалните и 70% от административните дейности.

1.7. Почти половината от преките чуждестранни инвестиции в гържавата са в град София – над 15 милиарда евро за 2022г. Основните инвестиции са в търговията, транспорта, туризма и ИКТ сектора.

1.8. Наблюдава се устойчиво нарастване на чужденците, посещаващи град София за туризъм, бизнес или различни събития. През 2023г. нощувките в лицензираните места за настаняване в града са били общо 2 156 031 или с близо 6% повече от тези през 2022г., от тях 738 955 са били българи (с 1,6% повече от 2022г.) и 1 417 076 чужденци – с 8,3% повече.

Анализът на данните, с отчитане спецификите на периода 2019–2020 г. по време на кризата, предизвикана от COVID 19, извежда тенденция за устойчиво повишаване на броя на чужденците посещаващи град София по повод на туризъм, бизнес и събития.

Броят на българските граждани, посещаващи града нараства с по-малки темпове и може да се счита за устойчив.

1.9. Средната работна заплата в град София е приблизително 3000 лв., а нивото на безработица е най-ниско за страната 1,6%.⁴

² По данни на НСИ и Актуализиран анализ и тривариантна прогноза за населението на Столична община по Градоустройствени единици 2030–2040–2050, ОП „Софияплан“, 2023 г.

³ Икономически профил на София 2024: Нови рекорди след пандемичните години, Институт за пазарна икономика, <https://ime.bg/analyses/ikonomicheski-profil-na-sofiya-2024-novi-rekor-di-sled-pandemichnite-godini/>

⁴ Кратък анализ на пазара на труда през 2023г., МТСП <https://www.mlsp.government.bg/uploads/19/zaetost/analiz-za-pazara-na-truda-prez-2023-g.pdf>

Реализирани нощувки в град София

Население

1.10. В град София е концентрирано близо 20% от общото население в страната, като по данни на НСИ към 2023 г. населението на Столична община е 1 286 965 човека, а на град София е било 1 224 175 човека, т.е. 95% от населението на Столична община има адресна регистрация в град София. Анализът на динамиката на демографските характеристики в държавата не дават основание да се счита, че населението ще нараства, напротив ще намалява, като структурата на населението на град София, към 2023г., е:

➤ Децата от 0–4 г. са 63 024; от 5 до 14 г. са 126 919; от 15 до 19 г. са 60 923.

➤ Гражданите в трудоспособна възраст от 20 до 64 г. са 849 548, като тенденцията е техният брой да намалява с 0,56% средногодишно.

➤ Гражданите в пенсионна възраст са 247 474, като техният брой се очаква да нараства с 0,4% средногодишно.

1.11. Близо 86% от населението е съсредоточено в Централната градска част, жилищните комплекси и кварталите на столицата.

1.12. Средната работна заплата в град София е приблизително 3000 лв., а нивото на безработица е най-ниско за страната 1,6%.⁵

2. ПРЕСТЪПНОСТ И НАРУШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД

2.1. На територията на Столична община се извършват престъпни посегателства срещу личността и собствеността на гражданите, като нивото на престъпност е величина, която се извежда от регистрираните в структурите на Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) престъпления и такива, за които гражданите не подават жалби и сигнали до полицейските структури, т.н. „латентна престъпност“.

⁵ Кратък анализ на пазара на труда през 2023г., МТСП <https://www.mlsp.government.bg/uploads/19/zaetost/analiz-za-pazara-na-truda-prez-2023-g.pdf>

2.2. При виктимизационни проучвания се очертава тенденцията, че гражданите имат най-висока чувствителност към кражби от домовете (жилища, вили, търговски обекти и др. недвижима собственост), джебчийски кражби, грабежи и нападения с телесна повреда, т.е. към конвенционалната престъпност. При това индексът на латентна престъпност или несъобщаване за извършено престъпление по тази линия е най-висок, като за отделни видове престъпления варира от 30% до 40%⁶. Най-висок процент на незааявени престъпления се отчита при джебчийските кражби и грабежите.

2.3. Увеличава се броя на сигналите подадени към тел. 112, свързани с посегателства върху личността и собствеността на гражданите, както и тези свързани с нарушаване на общественения ред. При подадените сигнали за кражби през 2023г. се наблюдава ръст от 7% спрямо сигналите през 2022г., при сигналите за грабежи ръста е с близо 12%, при сигналите за изнасилвания или блудство ръста е с 55%, а сигналите за нарушение на общественения са нараснали с близо 4%.

	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Кражба	1 826	1 899	2 037
Грабеж	89	134	150
Изнасилване/ блудство	39	40	62
Нарушение на обществения ред	54 429	54 165	56 238

2.4. От 2020 до 2023г. включително на откритата линия на Столична община се увеличава броят на сигналите свързани с нарушаване на обществения ред, като през 2023 г. са получени 1 351 сигнала, което е увеличение с близо 47% спрямо 922 сигнала през 2022 г. При това 86% от всички сигнали са свързани с нарушаване на тишината и спокойствието.

2.5. Сравнителният анализ на преминалите през детските педагогически стаи деца за извършени престъпления и противообществени прояви през 2023 г. – 2 081, също показва ръст от близо 77% спрямо преминалите 1 173 деца през 2022 г.⁷

2.6. Тревожно е увеличаването на броя на тежките ПТП на територията на град София, което е съотносимо с увеличаването на броя на автомобилите, регистрирани в града. За 2023 г., по данни на СДВР, в град София са регистрирани 8 555 пътни инцидента, от които 751 тежки. Загинали са 40 човека и са ранени 882. Тревожно е увеличаването на броя на загиналите деца – 5 през 2023 г. Увеличават се и ранените деца – 117. Статистически намалява броят на пътните произшествия на пешеходна пътека, но общината ги отчита като високи – 179 за 2023 г. Тревожно е увеличаването на инцидентите (158) в района на спирки на обществения транспорт.

⁶ Тенденции на престъпността в България 2010 – 2020, Център за изследване на демокрацията, https://csd.eu/fileadmin/user_upload/publications_library/files/2020_11/CrimeTrends_BG_WEB.pdf

⁷ По данни на НСИ

3. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ И ЗА СИГУРНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ

Среда за сигурност

3.1. Съвременните рискове за сигурността се определят от множество фактори, които се явяват генератори на рискове за живота, здравето и собствеността на хората. В редица случаи те са взаимосвързани като процеси.

3.2. Глобализацията разширява възможностите за икономически растеж, но заедно с нестабилната социално-икономическа ситуация в редица региони в света, способства за генерирането на значителни миграционни потоци. Местоположението на град София по пътя на миграционните маршрути, както и наличие на Регистрационно-приемателен център към Държавна агенция за бежанците с три отдела, разположени в кв. „Овча купел“, кв. „Враждебна“ и кв. „Военна рампа“ и Специализиран дом за временно настаняване на чужденци към дирекция „Миграция“, МВР в кв. „Бусманци“ са предпоставки за концентрация на мигранти в конкретни зони на централната градска част.

3.3. Разрастващите се конфликти на геостратегическо ниво – войната в Украйна, въоръженият конфликт между Държавата Израел и терористичната организация „Хамас“, нестабилността в Близкия Изток, замразените конфликти в района на Каспийско море и в района на Балканите оказват влияние върху Р България. Тази ситуация се отразява и на политическата обстановка в страната, създава напрежение и разделение в обществото и е добра среда за хибридни атаки както на ниво държава, така и по отношение на действията на местната власт.

3.4. Утвърждава се тенденцията за увеличаване броя на хората, употребяващи наркотици и опиоиди, като намалява възрастта за първи досег с такива вещества.

3.5. Всякакви вещества с психоактивни свойства се появяват на пазара на наркотици, често неправилно/подвеждащо етикетирани или в смеси, оставяйки потребителите потенциално незапознати с това, което използват, увеличавайки рисковете за здравето и създавайки нови предизвикателства пред правоприлагането и регулациите. Въздействието на разпространението и употребата на наркотични и упойващи вещества не се ограничава само до употребяващите такива вещества, като косвените/индиректните въздействия са свързани с включването на млади хора в мрежите за разпространение

⁶ Тенденции на престъпността в България 2010 – 2020, Център за изследване на демокрацията, https://csd.eu/fileadmin/user_upload/publications_library/files/2020_11/CrimeTrends_BG_WEB.pdf

⁷ По данни на НСИ

на наркотични вещества, хулигански и престъпни действия под въздействие на наркотици, натиск върху бюджета за здравеопазване и социални разходи. Висока заплахата за подрастващите представлява разпространението на наркотични вещества в района на училищата и в самите училища.

Близо 12% от учениците 8–12 клас и 15% от студентите в страната са употребявали някога пред живота си марихуана⁸, при това 16,4% от учениците в град София са употребявали наркотични вещества някога през живота си, като в най-голяма степен се употребява марихуана, кокаин, амфетамини и екстази⁹.

3.6. Увеличава се употребата на диазотен оксид – „райски газ“, като повече от 41% от студентите в страната са употребявали поне веднъж такова вещество. Това се случва основно в нощните увеселителни заведения и на частни партита. Вдишването на диазотен оксид може да доведе до интоксикация и увреждания, като респираторни, сърдечносъдови, неврологични и психиатрични.

В някои случаи тези увреждания могат да бъдат по-сериозни, особено комбинирани с алкохол и наркотици¹⁰. Рискът е, че повечето употребяващи този газ го считат за безвреден.

Следствие от това могат да бъдат частични парализи или дори трайни физически увреждания. Младите хора, намиращи се под въздействието на този газ са склонни към нарушаване на обществения ред, шум и дори насилие, което е предпоставка за намаляване на чувството за сигурност сред гражданите.

3.7. Съществуват организирани групи за осъществяване на просия, трудова експлоатация и проституция.

3.8. Усложняващата се среда за сигурност и утвърждаващата се тенденция за увеличаване на разликите в доходите между отделни групи граждани повишава рисковете от радикализация, престъпност и антисоциално поведение.

В България най-заможните 20% от хората в държавата получават 46,3% от всички доходи на страната, т.е. доходите на най-богатите 20% от населението са 7,5 пъти по-високи от доходите на най-бедните 20% от населението. По този показател страната ни е на първо място в ЕС.¹¹

⁸ Годишен доклад по проблемите свързани с наркотиците и наркоманиите в България – 2022 г., Национален фокусен център за наркотици и наркомани

⁹ Анализ на Представително проучване „Нагласи и употреба на психоактивни вещества сред учениците в гимназиален курс на обучение (8–12 клас) в училищата на територията на град София“, 2020 г., https://anketi.info/images/folder/report_ncoza_students_sofia.pdf

¹⁰ Превенция и препоръки за злоупотребата с диазотен оксид, Национален център за обществено здраве и анализи 2022 г.

¹¹ По данни на Евростат, 2023 г.

3.9. Съществуват и радикални групи, формирани от крайни фенове на футболни клубове, както и от привърженици на крайно десни идеологии. Членовете на тези групи са склонни към хулигански прояви, нарушаване на обществения ред и насилие, мотивирано от омраза.

3.10. Съсредоточаването на територията на град София на множество обекти на държавната администрация, обекти от критичната инфраструктура и знакови за страната открити обществени пространства са предпоставка за провеждане на масови мероприятия, протести, митинги и шествия. В хода на такива мероприятия е възможно възникване на ситуации свързани с нарушаване на обществения ред, насилие и жертви сред гражданите и органите за сигурност.

3.11. Наблюдаваните през двайсетте години на 21 век тенденции при осъществени актове на насилие, в резултат на радикализация и тероризъм са свързани с извършване на нападения срещу мирни граждани с използване както на леснодостъпни огнестрелни и хладни оръжия, така и на превозни средства.

Местата на актовете на насилие обикновено са площи и обекти с масово пребиваване на хора – училища, концертни, спортни зали и др.

3.12. Увеличава се влиянието на средствата за масова информация, в частност информацията в интернет и социалните мрежи, върху морала и възпитанието на подрастващите, включително разпространение на манипулативни и фалшиви новини, като се стимулират антисоциални поведенчески модели, предизвикващи актове на дребно хулиганство, увреждане на обществено и частно имущество, извършване на престъпления от омраза и други противообществени прояви.

3.13. В резултат от натрупаното в обществото напрежение се увеличават актовете на домашно насилие, сексуално насилие, актове на насилие по расистки, ксенофобски или поради различна полова ориентация подбуди.

3.14. Модерните технологии улесняват ежедневието и създават нови възможности за комуникация, но също така повишават рисковете от киберпрестъпност.

3.15. Град София и населените места в границите на Столична община географски са разположени в непосредствена близост до големи сеизмични източници – Негушевски и Витошки активни разломи, които са с потенциал да генерират катастрофални земетресения.¹²

¹² Национален профил на риска, приет с РМС № 6/04.01.2023 г.

3.16. За територията на Столична община съществува най-значим риск от дъждовни градски наводнения вследствие от интензивни валежи, като не следва да се изключва и вероятността от инфраструктурни наводнения.¹³

3.17. Климатичните промени и околната среда са потенциален източник на рискове в средносрочен и дългосрочен план, като се увеличава честотата и размаха на природните бедствия – горещини, засушаване, бури, обилни валежи от дъжд и сняг, обледенявания, градушки.

Заплахи за сигурността на гражданите

3.18. Анализът на средата за сигурност позволява да се изведат следните заплахи за сигурността и безопасността на гражданите:

- Хулиганство.
- Кражби от жилища и търговски обекти.
- Грабежи.
- Насилие срещу деца, трудова експлоатация на деца и детска агресия.
- Сексуално насилие и тормоз, домашно насилие и насилие основано на омраза.
- Нарушаване на обществения ред и спокойствие под въздействие на алкохол и/или наркотични и упойващи вещества.
- Тероризъм и екстремизъм.
- Киберпрестъпност.
- Пътно-транспортния травматизъм.
- Бедствия и аварии, възникнали вследствие на екстремни природни явления или човешка дейност.

3.19. Столична община ще осъществява периодично мониторинг и оценка на водещите рискове за сигурността и безопасността на гражданите чрез онлайн анкети и социологически виктимизационни проучвания. Целта е оценка на средата за сигурност и извеждане на приоритети за превенция на рисковете за гражданите и общността.

3.20. Ежегодно, по данни от: телефон 112 на МВР, контактния център на Столична община и подадените жалби и сигнали от гражданите, ще се прави анализ на проблемите, които тревожат гражданите.

¹³ Национален профил на риска, приет с РМС № 6/04.01.2023 г.

4. ПАРТНЬОРСТВО

4.1. Политиките и инициативите, насочени към повишаване на сигурността и безопасността на гражданите се осъществяват в координация и взаимодействие с компетентните държавни институции, неправителствени организации, научни и изследователски центрове, утвърдени експерти и гражданите.

4.2. Партньорството се осъществява с разбирането, че нито една организация сама по себе си не разполага с необходимите ресурси да постигне значим напредък по приоритетите. Рационалната възможност е в съвместните усилия на институции и гражданите. В хода на дейността може да се очаква възникване на нови проблеми и отговорности, което да доведе до намаляване на ресурсите на отделни организации и само съвместната работа на партньорите ще допринесе за поддържането на чувството за сигурност и безопасност сред хората, които живеят, учат, работят и посещават града.

4.3. Партньорството се осъществява в рамките на:

- Столичния съвет по сигурност.
- Районните съвети по сигурност.
- Постоянната комисия по обществен ред и сигурност.
- Общинския съвет по наркотични вещества.
- Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в районните администрации.
- Столичния център за превенция на правонарушенията.
- Дирекция „Социални услуги за деца и възрастни“ на Столична община.

4.4. Основните партньори са:

- Столична дирекция на вътрешните работи.
- Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“.
- Софийска районна прокуратура.
- Софийски районен съд.
- Държавна агенция „Национална сигурност“.
- Национална служба за охрана.
- Областна служба „Изпълнение на наказанията – град София, сектор „Пробация“ – София град.
- Регионално управление на образованието – София град.
- Регионална дирекция – София град към Агенцията за социално подпомагане.
- Столична регионална здравна инспекция.
- Отдел „Мониторинг и контрол – западен“ на Държавна агенция за закрила на детето.

4.5. По отделни проблеми на сигурността и безопасността се привличат компетентни неправителствени организации, научни и изследователски центрове, граждански сдружения и експерти.

4.6. В рамките на партньорството ще се изграждат стратегии, планове и програми за предотвратяване на условията и предпоставките за осъществяване на престъпна дейност и асоциално поведение чрез оптималното използване на способностите на отделните партньори.

4.7. На всеки четири години след анализ на заплахите, оценка и обществени консултации се актуализира стратегията за сигурност и безопасност на гражданите на Столична община. Стратегията се актуализира незабавно при възникване на нови рискове или при рязко усложняване на средата за сигурност.

4.8. Партньорството се осъществява в рамките на съществуващите в Столична община съвети и комисии в съответствие с националните правни норми, стратегии и планове за тяхното реализиране.

5. ПРИОРИТЕТИ

5.1. Мисията, за която ще работи администрация на Столична община е град София и населените места на територията на общината да бъдат сигурно и по-безопасно място за живот, учене, работа, бизнес и туризъм.

5.2. Визията за сигурна и по-безопасна община следва разбирането, че:

➤ Е важно гражданите и посетителите на град София и населените места, част от територията на Столична община да се чувстват в безопасност и да бъдат свободни от страх от това да станат жертви на престъпни посегателства или обект на хулигански прояви и насилие.

➤ В рамките на правомощията на Столична община усилията ще се фокусират върху намаляване на предпоставките и възможностите за нарушаване на правните норми, общественият ред и добрите нрави.

➤ Ще се стремим да се съсредоточим върху проблемите, идентифицирани чрез анализ на данни, докладвани и повдигнати от партньорите проблеми, обществените очаквания и нагласи. Този подход ще даде възможност за намаляване на престъпността, хулиганските прояви, насилието и щетите от екстремни природни явления.

➤ Осигуряването на обществения ред и спокойствие е от съществено значение за качеството на живот в град София, бизнеса и гостите на града. Това е важна предпоставка за развитието и просперитета на града.

5.3. Извеждат се седем стратегически приоритета за подобряване на средата за сигурност и безопасност:

Намаляване на причините и предпоставките за конвенционална престъпност, хулиганство и нарушаване на обществения ред.

Борба с употребата на алкохол, наркотични и упойващи вещества, водещи до престъпност и хулиганство, с акцент малолетни и непълнолетни граждани.

Предотвратяване на предпоставките за насилие над гражданите, защита и подкрепа на жертвите на: домашно насилие; сексуален тормоз или насилие; радикализация; насилие, извършвано от омраза.

Подобряване на инфраструктурата и организацията на движението с цел намаляване на предпоставките за причиняване на смърт и увреждания на граждани, вследствие на ПТП, агресивно управление на велосипеди, индивидуални електрически превозни средства и самобалансиращи се превозни средства.

Повишаване на възможностите на обектите с масово пребиваване на хора за справяне с рисковете, произтичащи от тероризма и екстремизма.

Изграждане на устойчива и гъвкава система за киберсигурност.

Повишаване на способността на общината за реагиране при кризи и извънредни ситуации и намаляване на риска от бедствия.

5.4. Постигането на напредък по приоритетите се основава на новата визия и новият подход към проблемите на сигурността и безопасността, в основата на които са:

- Подходяща комуникационна и информационна среда, която да гарантира разпознаването на проблемите и съпричастност на гражданите на Столична община и партньорите към реализиране на приоритетите.
- Фокус върху превенцията и неизбежността на наложените административни наказания и наказателно преследване.
- Бързина, ефикасност и ефективност при реагиране на сигнали на граждани и организации, както и при възникване на кризи и извънредни ситуации.
- Бърза и рационална комуникация между отделните общински структури и районните администрации, както и с партньорите.
- Координация и взаимодействие с партньорите при прилагане на дейностите за реализиране на приоритетите с фокус върху ефикасност и ефективност на мерките.
- Одит на състоянието на съществуващите системи за видеонаблюдение и анализ на възможностите за развитите системите с цел повишаване на тяхната интегрираност и ефективност (разполагане на рискови места, внедряване на интелигентни функционалности и възможности за анализ). Целта е създаване на устойчиви модели за развитие на видеонаблюдението с оглед детекция и наблюдение на рискови събития и реакция в реално време.
- Изграждане на уличното осветление в рискови места, паркове и градини, интегриране на осветлението със системата за видеонаблюдение на Столична община.
- Развитие на системите за ранно предупреждение при екстремни природни явления и технологични аварии.
- Постигане на максимална ефективност от дейността на кмета на Столична община, централната и районните администрации, общинските предприятия и дружества и други общински структури за изграждането и развитието на основни отбранителни способности (граждански компонент) от Столична община по управлението на отбранително-мобилизационната подготовка, защитата на хората и обектите от критичната инфраструктура, поддържането, възстановяването и изграждането на инфраструктурата, осигуряването на основна гражданска продукция и услуги, както и опазването на културните ценности при положение на война, при военно и извънредно положение.

➤ Създаване на електронен регистър за подадени до общината и районите сигнали и жалби от граждани, което ще позволи извършване на ежегоден анализ на рисковете, които тревожат жителите и гостите на град София и другите населени места.

➤ Изграждане на Ситуационен център в Столична община, който да осигури оптимални възможности за мониторинг на рисковете за сигурността на гражданите и за ефективно управление в условия на кризи и извънредни ситуации.

5.5. Извеждането на приоритетите, принципите и подходите за реализирането им е с разбирането, че това е дългосрочна стратегия, реализирането на която е следствие от приемственост, гъвкавост и устойчиво развиване на ресурсите и административния капацитет на Столична община.

5.6. В основата на постигане на напредък по приоритетите са следните принципи:

➤ Законност — дейностите за реализиране на целите по отделните приоритети се осъществява в рамките на нормативната уредба, националните стратегии и програми.

➤ Целенасоченост — приоритет при прилагане на политиките за сигурност и безопасност са уязвимите групи от граждани с особен акцент към децата и младежите.

➤ Превенция — основана на създаване на обществени и институционални механизми и възможности за наблюдение, идентифициране и информиране при идентифициране на признаци за съпричастност към престъпна дейност, радикализация, домашно насилие, употреба на наркотици и други упойващи вещества.

➤ Приемственост — оптимизиране и надграждане на съществуващите способности на общината и механизмите за комуникация с гражданите и бизнеса.

➤ Доверие на гражданите в партньорството и отговорностите на общината.

➤ Гъвкавост и адаптивност — непрекъснат мониторинг и анализ на средата за сигурност и предприемане на адекватни мерки.

➤ Партньорство с компетентни държавни структури, неправителствени организации, научни и изследователски центрове, експерти, граждански организации и гражданите.

➤ Развиване на способностите на структурите на Столична община по отношение експертиза и възможности за адекватна реакция при инциденти, извънредни ситуации и сигнали от граждани и организации.

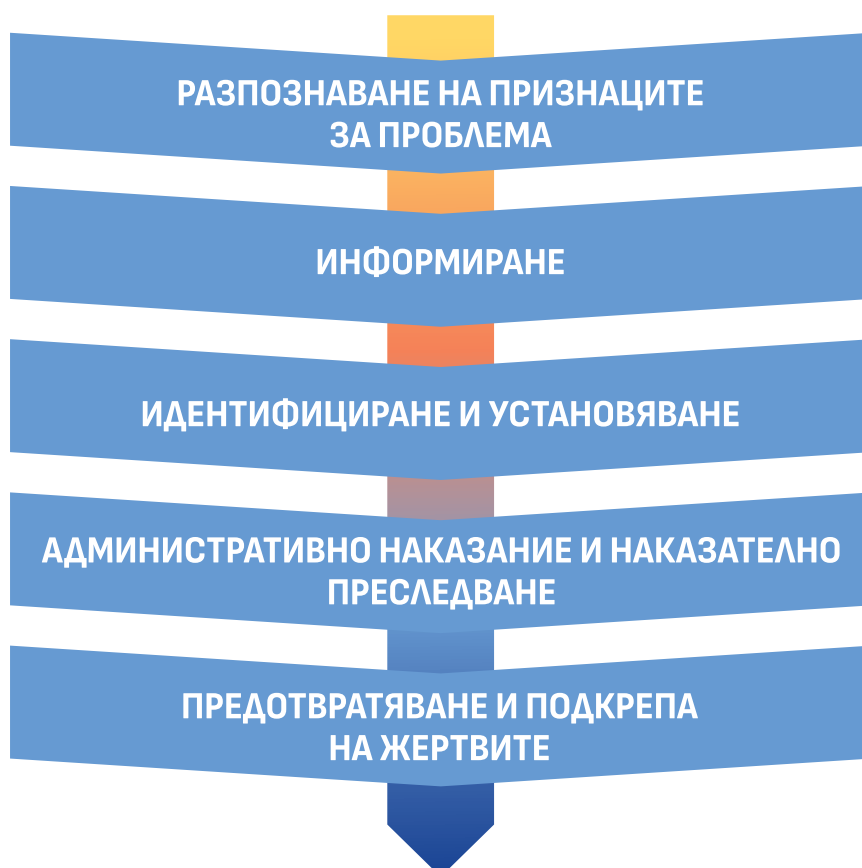
5.7. Ежегодно ще се извършва преглед и оценка за изпълнението на всеки приоритет, като при необходимост ще се предприемат допълнителни и компенсиращи мерки.

5.8. За изпълнение на визията ще се реализират информационни кампании и система от обучения на „служителите от първа линия“, за да се създадат условия за обществено съгласие, разбиране и чувствителност към проблемите със сигурността и безопасността в град София и другите населени места.

5.9. Служители от първа линия са учители, възпитатели, социални работници, лични лекари, полицейски служители, членове на БЧК, медиатори, членове на неправителствени организации, работещи по линия на социално и психологическо подпомагане.

6. МЕХАНИЗЪМ И ПОДХОД

6.1. За реализиране на визията по първите четири приоритета ще се изгради петстепенен подход, който да гарантира ефикасност и ефективност при прилагане на мерките, като дейността се реализира в 5 етапа:

6.2. Разпознаване на признаците за проблем се свързва с изграждане на възможности на обществото и най – вече в служителите от първа линия да познават и разбират признаците за наличие на проблем с определен човек или общност.

6.3. Информиране – създаване на подходящи механизми и адекватна комуникационна среда, гарантиращи че гражданите и общностите разбират проблема, знаят как да реагират, къде да предоставят информация за това, знаят как и къде да получат подкрепа, когато се нуждаят от такава.

6.4. Идентифициране и установяване – създаване на процедури за реагиране, при наличие на признаци за проблем, които да позволяват щадящи жертвите подходи за идентифициране на тези, които са изложени на риск, причините за възникване на проблема и установяване на извършителите на насилие, хулигански прояви и друга престъпна дейност.

6.5. Предотвратяване и подкрепа на жертвите – овладяване на рисковете на средата с цел предпазване на тези, които са изложени на риск, адекватна и щадяща подкрепа на жертвите.

6.6. Прилагане на адекватно на деянието административно наказание или наказателно преследване съгласно законите на страната и наредбите на общината.

7. Намаляване на причините и предпоставките за конвенционална престъпност, хулиганство и нарушаване на обществения ред.

7.1. Най-масово извършваните престъпления срещу личността и собствеността на гражданите се класифицират като конвенционална престъпност. Този вид престъпления са най-многобройни и от тях жителите и гостите на Столична община понасят финансови и материални загуби, изпитват страдания и унижения, гражданските и човешки им права са нарушени¹⁴.

7.2. Хулиганството се свързва с непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото¹⁵. По-леката форма на хулиганство се изразява в употреба на ругатни, псувни или други неприлични изрази на публично място пред повече хора, в оскърбително отношение и държане към гражданите, към органите на властта или на обществеността или в скарване, сбиване или други подобни действия, с които се нарушават общественият ред и

¹⁴ Стратегия за превенция на престъпността 2021–2030 г., приета с РМС № 718/05.10.2022 г.

¹⁵ Чл. 325 от НК

спокойствие¹⁶. Основните цели са ограничаване и противодействие на хулигански прояви, свързани с:

- Употреба на алкохол, наркотици и други упойващи вещества, под въздействието на които се извършва непристойно поведение.
- Употреба на спиртни напитки на обществени места и агресивна просия.
- Замърсяване на обществени пространства, умишлено увреждане на частно, общинско и държавно имущество, писането, рисуването и изобразяването на графити по фасадите на сгради, паметници, паметни плочи, огради, декоративни стени и други обществени сгради, коридори, подлезы, надлези и други елементи на градското обзавеждане, включително и превозните средства на обществения транспорт, както и на всяко друго, непредвидено за целта място¹⁷.
- Грубо, агресивно и непристойно поведение на открити обществени пространства, в градския транспорт и в сгради за обществено ползване.
- Нарушаване на нощната тишина и спокойствието на гражданите.

7.3. Широкият спектър от престъпно и хулиганско поведение предполага различно отношение и чувствителност на хората към извършителите и действията им. Рационално е да се отчита и обстоятелството за пренебрегване на такова поведение поради подценяване от правоохранителните органи и контролните органи на общината.

7.4. Възможно е част от извършителите да са жертви на други утежняващи обстоятелства и често да са уязвими. Това изисква партньорство за защита, оказване на подкрепа и грижи. Предоставяне на възможности за промяна на поведението. За постигане на резултати по ограничаване на хулиганското поведение са необходими координираните усилия на общината и компетентните министерства и ведомства.

7.5. Анализите извеждат съвпадение на местата и районите за извършване на конвенционални престъпления против личността и хулигански прояви. Въпреки че връзката не е непременно причинно-следствена, е целесъобразно планирането и прилагането на съгласувани действия за справяне и с двете деяния.

7.6. Функционирането на културния живот в град София, развлекателния и ресторантьорски бизнес носи рискове от нарушаване на нощната тишина и общественото спокойствие, престъпни и хулигански действия, сексуални престъпления, извършвани под въздействие на алкохол, наркотици и др. Последователните и безкомпромисни действия на правоохранителните органи, контролните органи на общината и компетентните държавни институции за намаляване на тези рискове е от жизненоважно значение за подкрепа на растеж на града като културна, конферентна и нощна дестинация.

¹⁶ Указ № 904/1963г. за борба с дребното хулиганство

¹⁷ Наредба за реда и условията за провеждане на масови мероприятия, опазване на общински имоти и вещи, предназначени за общо ползване и шума в жилищни сгради на територията на Столична община, приета от СОС с решение № 320/2023 г.

ДЕЙНОСТИ

Разпознаване на признаците за проблем

7.7. Идентифициране на семейства в риск, членове на които са потенциални извършители на конвенционални престъпления и хулигански прояви. Като такива могат да бъдат дефинирани семейства, при които са налични един или съвкупност от следните признаци:

- Тежки икономически и социални проблеми.
- Неплащане на данъци, осигуровки или издръжка за деца.
- Непологане на грижи за деца.
- Наличие на деца, които не посещават училище.
- Членове на семейството, които злоупотребяват с алкохол, употребяват наркотици и/или имат зависимост от хазарт.

7.8. Рисковите групи граждани се категоризират в няколко групи:

- Изтърпели наказание „лишаване от свобода“.
- Ефективно или условно осъдени за умишлени престъпления от общ характер.
- Лица извършили повече от един път хулигански прояви и/или престъпления от общ характер.
- Малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и криминални престъпления.
- Лица с наложено наказание „пробация“ и такива с наложени мерки за неотклонение по НПК.

Информиране

7.9. За идентифициране на рискови семейства и лица се планира и организира обучение на служители от общинската администрация за извеждане на информация за граждани, които не са плащали местни данъци и такси повече от две година.

7.10. Съвместна работа с партньорите за провеждане на информационни кампании, насочени към гражданите за действията, които следва да бъдат предприети с цел намаляване на вероятността да станат жертви на престъпление, насилие или тормоз.

7.11. Бърза, компетентна и безкомпромисна реакция при получаване на сигнали за престъпление, хулиганство или нарушаване на обществения ред и спокойствие. Столична община ще работи последователно за изграждане на разбиране и координация между компетентните правоохранителни органи, сектор „Общинска полиция“ към СДВР и общински контролни органи за безкомпромисна и решителна борба с този вид престъпност и противообществени прояви.

7.12. Организиране на системата за подаване на сигнали от граждани и организации по начин, гарантиращ защитата на личността на подателя на сигнала и намаляване на административната тежест в процеса на противодействие и установяване на извършителите, както и при прилагане на административни или наказателни мерки срещу тях.

Идентифициране и намеса

7.13. Периодичен, най-малко на шест месеца, анализ на концентрацията на местата за извършване на престъпления против личността и хулигански прояви, времето за извършване, профил на извършителите. Анализът се изготвя съвместно с партньорите и се предоставя на ПКОРС – СОС.

7.14. Идентифициране на увеселителни заведения, обществени зони и пространства, които представляват риск за обществения ред във връзка с работно време, посетители, употреба на алкохол, наркотични и упойващи вещества, възникване на инциденти и предпоставки за нарушаване на обществения ред и сигурност.

7.15. Диалог с организации за графити и улично изкуство, изявени представители на графити общности и общественици за обособяване на пространства за рисуване на графити, които да са съгласувани и одобрени от общността. Завишаване на контрола и размера на глобите за изобразяване на графити върху фасади на сгради, огради, паметници, както и върху превозни средства на градския транспорт, които не са определени за такава дейност.

7.16. Информацията се използва от партньорите за извеждане на специфики при прилагането на мерки за реализиране на резултати по приоритета.

Предотвратяване и подкрепа на жертвите

7.17. Съвместно с партньорите ще се прилагат мерки за намаляване на рисковете от извършване на престъпна дейност и хулигански прояви в няколко направления:

➤ На базата на анализ и оценка на районите и местата с концентрация на престъпления и хулигански прояви, изграждане на инфраструктура за улично осветление и видимо от гражданите видеонаблюдение с изградени аналитични функции за сигнализиране при конкретни ситуации.

➤ Изграждане на интелигентни технически системи за допускане на превозни средства в парковете територии, за видеонаблюдение и за отчитане на нарушения на установения ред в парковете и горски територии, стопанисвани от Столична община. Създаване на устойчива и ефикасна система за идентифициране на проблеми в парковете и горските територии, и реагиране при престъпни посегателства върху зелените площи и инфраструктурата в тях.

- Работа с рисковите семейства и групи с цел извеждане от средата и подкрепа на граждани, склонни към извършване на престъпления и хулиганство.
- Организиране и планиране на съвместни действия между партньорите от СДВР и сектор „Общинска полиция“ за пресичане провеждането на „гонки“ по големите булеварди след 22.00 ч., нарушаващи спокойствието и нощната тишина в град София.
- Завишаване на изискванията към сигурността и безопасността при предоставяне право на търговска дейност за увеселителни заведения и контрол по изпълнението на лицензионни задължения с оглед ограничаване на предпоставките за злоупотреба с алкохол, разпространение на наркотици и упойващи вещества.
- Повишаване значимостта на информационно-аналитичната дейност, като съвместно с партньорите се извеждат тенденции и закономерности по отношението динамиката и спецификата на рисковете от престъпност и противообществени прояви.

7.18. В рамките на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни планиране и прилагане на мерки за помощ и закрила на деца, извършили или склонни да извършат действия, нарушаващи общественения ред и спокойствие, както и такива употребяващи алкохол, наркотици и направили опити да посещават увеселителни заведения извън разрешеното за това време или да участват в хазартна игра.

7.19. Бърз обмен на информация в рамките на дейността на Наблюдателната комисия към СОС, Местните комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и кметовете на райони за освободени от местата за лишаване от свобода граждани. Целта е организиране наблюдение на тяхното поведение, социално подпомагане и оказване помощ при намиране на работа и социална ангажираност във взаимодействие с териториалните структури на МТСП, центровете за подпомагане и неправителствени организации.

7.20. Популяризиране на възможности и програми за защита и подкрепа на пострадалите граждани и предпазването им от виктимизация. Обявяване на електронната страница на Столична община и районните администрации на телефони и електронни пощи, на които жертвите могат да потърсят помощ.

Административно наказание и наказателно преследване

7.21. За постигане на резултатите по ограничаване на престъпни прояви и хулиганско поведение периодично се организира наблюдение и присъствие в рискови зони и обекти на контролни органи на Столична община и районните администрации, съвместно с полицейски служители на сектор „Общинска полиция“.

7.22. Активно и безкомпромисно прилагане на административни, а при необходимост и наказателни мерки на извършителите с акцент по-строги мерки за престъпления в условия на рецидив. Ангажиране отговорността на родители и настойници при противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, включително финансово или материално възстановяване на щетите.

7.23. С цел ефективност и управление на проблема се прилагат безкомпромисно мерките за обществено въздействие и възпитание чрез полагане на обществено полезен труд, като стремежът е той да е свързан с възстановяване на причинени от извършителя щети.

7.24. Актуализиране и допълване на Наредбата за реда и условията за провеждане на масови мероприятия, опазване на общински имоти и вещи, предназначени за общо ползване, и шума в жилищните сгради на територията на Столична община, по отношение нарушения на общественения ред, изискванията за нивата на шум, размера на санкциите, отговорните за нарушаване на разпоредбите на наредбата лица, медицинското осигуряване на масови мероприятия и др.

8. Борба с употребата на алкохол, наркотични и упойващи вещества, водещи до престъпност и хулиганство с акцент малолетни и непълнолетни граждани.

8.1. Тревожна е тенденцията за намаляване на възрастта, при която децата опитват алкохол, наркотици или друг вид упойващи вещества. Спецификата на психоемоционалното действие на тези вещества създава опасни възможности за последваща зависимост от употребата им.

8.2. Тревожно е бързото навлизане на пазара на наркотици на нови видове психоактивни вещества, които са достъпни за младите хора, но за които правоохранителните и правораздавателните органи все още нямат механизми за противодействие. Отчетлива е и тенденцията за шофиране под въздействие на такива вещества, което води до ръст на тежките пътно-транспортни произшествия.

8.3 Чести са случаите, при които млади хора извършват престъпления и хулигански действия именно намирайки се под въздействието на алкохол и наркотици, особено когато са в група. Друг мотив за престъпна дейност е набавяне на финансови средства за закупуване на алкохол и наркотици.

8.4. Предотвратяването на предпоставките за злоупотребата с алкохол и развиването на наркомании е сложна, продължителна и комплексна дейност на почти всички държавни органи, местната власт и обществото като цяло, поради това че употребяващите алкохол и наркотици освен, че могат да бъдат извършители на противообществени прояви са и жертви. В тази връзка основни цели на общината по този приоритет са:

➤ Широка, обхващаща възможно най-много деца и семейства, информационна кампания за вредите от злоупотребата с алкохол и употребата на наркотици.

➤ Възможно най-ранното установяване на признаците за употреба на алкохол и наркотици при децата и младежите, което да позволи прилагане на ефективни програми за индикативна превенция.

8.5. Водещи органи на общината са Съвета по наркотични вещества, Превантивно-информационния център по проблемите на наркоманиите и Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Основни партньори по този приоритет са СДВР, РУО София-град, РЗИ София, регионална дирекция София-град на АСП, отдел „Мониторинг и контрол“ на ДАЗД, дирекция „Психично здраве и превенция на зависимостите“ към Национален център по обществено здраве и анализи, неправителствени организации с опит и компетентност в превенцията и подпомагането на зависимостите от алкохол и употребата на наркотици.

8.6. Столична община ще работи за напредък по този приоритет с разбирането, че злоупотребата с алкохол, употребата на наркотични и упойващи вещества от гражданите пряко или косвено засяга цялото общество. Зависимите се нуждаят от помощ и подкрепа, извършват се престъпления и противообществени прояви, натоварва се здравната и социална система на общината.

ДЕЙНОСТИ

Разпознаване на признаците за проблем

8.7. В рамките на Общинския съвет по наркотични вещества – София ежегодно ще се изготвя Съвместен план за борба със злоупотреба с алкохол, употребата и разпространението на наркотични и упойващи вещества. Планът се изготвя в съответствие с Националната стратегия за борба с наркотиците 2020–2024г. и Механизма за действие и алгоритъм към него в случай на установяване на разпространение на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция.

8.8. Обучение на служителите от първа линия за разпознаване на физическите и психични признаци за злоупотреба с алкохол и употреба на наркотични и упойващи вещества. Акцент при тази дейност са децата и младежите.

8.9. Ранното идентифициране и компетентна намеса са от ключово значение за подпомагане на уязвимите млади хора, изложени на риск от злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични и упойващи вещества. От съществено значение са координираните, целенасочени и ефективни действия на общината и партньорите, с цел да се възползват от всяка възможност за идентифициране на младите хора на ранен етап и да работят заедно, за да осигурят подходяща подкрепа.

Информирание

8.10. Преглед на съществуващите механизми за подаване на сигнали при установяване на признаци за злоупотреба с алкохол, употреба и разпространение на наркотици и тяхното актуализиране с цел рационалност, ефикасност и защита на личните данни.

8.11. При разпознаване на признаци за употреба и разпространение на наркотици в училище се прилага утвърден от министъра на образованието и науката механизъм.

8.12. Съвместно с партньорите СДВР, РУО София-град, РЗИ София и дирекция „Психично здраве и превенция на зависимостите“ към Национален център по общественото здраве и анализи се организират и провеждат координирани и целенасочени информационни кампании, включително в социалните мрежи, насочени към рисковете от злоупотребата с алкохол, употребата на наркотици и упойващи вещества, както и за възможностите за подкрепа и лечение на зависимите.

Идентифициране и намеса

8.13. В рамките на годишните отчети за дейността на Общинския съвет по наркотични вещества – София и МКБППМН се прави оценка и анализ на социални групи, обществените пространства, закрити площи и обекти където се констатира концентрация на случаи на употреба на алкохол, наркотици и други упойващи вещества.

8.14. Годишният анализ на динамиката и тенденциите в развитието на процесите свързани с разпространението и употреба на наркотици и упойващи вещества, изготвен съвместно с партньорите, ще позволи идентифициране на рисковете за най-уязвимите групи от хора и съответната превенция.

¹⁸Механизъм за действие и алгоритъм към него в случай на установяване на разпространение на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция, утвърдени със заповед № РД09-35943/01.11.2023 г. на министъра на образованието и науката.

Предотвратяване и подкрепа на жертвите

8.15. Съвместно с партньорите от компетентните държавни органи, решително повишаване на контролната дейност, включително с прилагане на метода „таен клиент“ за спазване на Закона за здравето и Наредбата за реда и условията за извършване на търговска дейност на територията на град София с приоритет продажба и сервиране на алкохол, тютюн и тютюневи изделия на лица под 18 г. и достъпът на лица до 18 години, без родител или без придружител – надлежно упълномощено пълнолетно дееспособно лице, в питейни заведения, кафенета, дискотеки, обекти за обществено хранене, игрални и компютърни зали след 22.00ч., продажбата на диазотен диоксид „райски газ“.

8.16. Завишаване на изисквания за сигурност и безопасност при провеждане на масови мероприятия, както и контролната дейност за тяхното спазване, включително за разпространението и за употребата на алкохол, диазотен диоксид, наркотични и упойващи вещества.

8.17. Прилагане на универсални и селективни програми за превенция и подпомагане, като селективната програма на ПИЦ „Аутрич работа и превантивни дейности срещу употребата на наркотични вещества в рискови общности и деца от малцинствени групи“.

8.18. Продължаване прилагането на програми за индикативна превенция на деца и юноши и младежи, идентифицирани като употребяващи или експериментирани с наркотични вещества на ПИЦ град София – „Индикативна превенция за юноши и младежи, експериментирани или злоупотребяващи с психоактивни вещества“ и „Ценните връзки“.

8.19. Съвместно със Софийска районна прокуратура, сектор „Пробация“ на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – град София и ПИЦ по проблемите на наркоманиите ще работим заедно за създаване на правни възможности и координационен механизъм за прилагане на задължителни мерки за лечение на извършители на маловажни престъпления, извършени от злоупотребяващи с алкохол или наркотични вещества и намиращи се в условия на условна присъда или пробация. Стремешът ще бъде те бъдат задължително включвани в програми за лечение и съответно контролирани за участието им в програмите.

8.20. Столична община ще продължи да поддържа и подкрепя инициативи, свързани с изграждане и функциониране на центрове за лечение на зависими от наркотични вещества и алкохол.

8.21. По линия на социалното подпомагане общината ще съдейства за настаняване, грижа и подкрепа за лечение на зависими от употреба на наркотици и алкохол.

Административно наказание и наказателно преследване

8.22. Ключово важно за успех при реализиране на приоритета е ефективната контролна и наказателна дейност, по отношение неспазване на нормативните разпоредби за продажба на алкохол, наркотични и упойващи вещества на лица под 18 г. В зависимост от тежестта на нарушението и неговата повтаряемост към физическите и юридически лица се прилагат в цялата им строгост административни и при необходимост и наказателни мерки. Включително и отнемане на разрешението за осъществяване на търговска дейност.

8.23. Съвместно с органите на съда и прокуратурата ще работим заедно за да се реализира подхода за даване на максимална възможност на извършителите на маловажни престъпления, поради зависимост от алкохол или наркотици, да се справят с противообщественото си поведение чрез задължително лечение на зависимостите.

9. Предотвратяване на предпоставките за насилие над гражданите, защита и подкрепа на жертвите на домашно насилие; сексуален тормоз или насилие; радикализация; насилие извършвано от омраза.

9.1. Експлоатацията на уязвими хора и насилието, включително над деца, е национален проблем, свързан с домашно насилие, трудова експлоатация и просия, радикализация и сексуално насилие или тормоз. Предвид наличието на големи обособени общности на територията на град София по етнически или друг признак, мигрантски общности, концентрирани в определени квартали и зони, отделни лица могат да бъдат изложени на риск поради техния произход и физически белези или сексуална ориентация, и да станат жертви на престъпления от омраза.

9.2. Този приоритет обхваща проблеми, които често пъти се крият от жертвите, не са публично видими, но рисковият им потенциал е висок. В този смисъл наличието на индикатори и механизми за идентифициране е от съществено значение за реализиране на резултати. Основната цел на Столична община по този приоритет е насочена към:

■ Увеличаване на докладваните случаи за насилие и радикализация като резултат от обучението на служителите от първа линия и повишаване информираността на гражданите.

➤ Повишаване на броя на установените извършители на насилие, подвеждането им под наказателна отговорност и съответни осъдителни присъди.

➤ Създаване на възможности за обществен достъп до информация за извършителите на сексуални престъпления и тормоз, получили осъдителни присъди за такива престъпления.

9.3. Специфичен е процесът на радикализация, особено сред младите хора, при което основната цел е изграждането на възможности в обществото за установяване на признаци за радикализация и прилагането на балансиран мерки за дерадикализация.

9.4. Столична община отчита проблем със самонастаняване в жилища на възрастни и/или самотноживеещи хора, които нямат наследници и в следствие придобиване на собственост върху такива имоти чрез измама или изнудване.

9.5. Насилието над уязвими групи от граждани се оценява от Столична община като негативно социално явление, което оказва влияние върху всички услуги (социални грижи за възрастни и деца, обществено здраве, кризисно настаняване и защита, безопасност на общността, наказателно правосъдие, значителни ресурси на доброволни и обществени организации). Постигането на напредък по този приоритет е възможен само в координация с партньорите от правоохранителните и правораздавателните органи.

9.6. Този приоритет се реализира с убеждението, че напредъкът в осведомеността и доверието на гражданите, подготовката на служителите от първа линия и адекватната реакция на общината и компетентните държавни власти ще допринесе за идентифициране на случаите на насилие и радикализация в ранен етап. Това ще формира усещане за сигурност в гражданите и гостите на град София, ще ограничи ескалацията на насилието до критични нива, като същевременно ще намали разходите на общинския и държавен бюджет за предоставяне на социални услуги за жертвите на насилие.

9.7. Акцента в дейността на Столична община се поставя върху образователните институции, с фокус върху предпазване на подрастващите от актове на насилие, сексуални посегателства и тормоз, радикализация и агресия.

9.8. Основната цел е превенция на психологическите и социални предпоставки за последващи и ескалиращи прояви на агресия и насилие в обществото.

ДЕЙНОСТИ

Разпознаване на признаците за проблем

9.9. При взаимодействие с партньорите СДВР, РУО София град, РЗИ София, дирекция „Социално подпомагане“, регионална дирекция София-град на АСП, ДАЗД, компетентни експерти и учени, разработване и приемане на обучителен курс за служители на първа линия, насочен към изграждане на способности за разпознаване признаци на насилие и радикализация при деца и младежи, одобрен от ПКОРС и КДМС към СОС.

9.10. Разработване на координирана програма за обучение на служители от първа линия и определяне на компетентни обучители.

9.11. На интернет страницата на общината ще се популяризират признаците за насилие и радикализация и механизмите, съгласно които гражданите могат да информират компетентните държавни органи.

9.12. Насилие над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда. Сексуално насилие над дете е осъществено в случаите, когато дете е използвано за сексуално задоволяване¹⁹.

9.13. Домашно насилие е всеки акт на физическо, сексуално, психическо или икономическо насилие, както и опитът за такова насилие, принудителното ограничаване на личния живот, личната свобода и личните права, извършени спрямо лица, които се намират в родствена връзка, които са или са били в семейна връзка или във фактическо съпружеско съжителство или в интимна връзка²⁰.

9.14. Във взаимодействие в партньорите Районна прокуратура, Софийски районен съд и СДВР, в рамките на Комисията по обществен ред и сигурност, извеждане на признаци за идентифициране на рискови групи от възрастни, самотноживеещи хора и такива в неравностойно положение, които могат да станат жертви на заблуждение, неопитност или неосведоменост с цел придобиване на техни имоти по престъпен начин.

¹⁹ Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето

²⁰ Закона за защита от домашното насилие, чл. 2

Информиране

9.15. Престъпленията спрямо деца имат специфики, които изискват бързи и адекватни действия, за да може извършителят да бъде идентифициран и да получи справедливо наказание. Това в пълна сила се отнася и при киберпрестъпленията, свързани с тормоз и насилие над деца. За бърза и компетентна намеса информация за деца в риск от насилие се подава на тел. 112 или на Националната телефонна линия за деца 116 111 в Държавна агенция за закрила на детето. При наличие на данни за киберпрестъпление е най-целесъобразно сигнали да се подават на ГДБОП на имейл: report@cybercrime.bg или на телефон: 0885 525 545.

9.16. При наличие на признаци за насилие и тормоз върху деца се прилагат съществуващия „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищно образование„.²¹

9.17. Провеждане на информационни кампании, включително публикуване на рубрика на интернет страницата на общината и съответните райони, за възможностите за подаване на сигнали за насилие, съгласно съществуващите механизми на Закона за закрила на детето и Закона за защита от домашно насилие, както и за възможностите на общината да подпомогне или да предостави временно настаняване и грижа за пострадалите.

9.18. Във взаимодействие с партньорите от Районна прокуратура, Софийски районен съд и СДВР, в рамките на Комисията по обществен ред и сигурност, изследване на възможностите и предпоставките за създаване на регистър за извършителите на насилие над деца, с акцент сексуално насилие и тормоз на територията на град София. Целта е информацията да бъде публикувана и достъпна от всички граждани.

9.19. В рамките на Комисията по обществен ред и сигурност и Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни към Столична община, съвместно с партньорите – РУО София-град, Районна прокуратура, Софийски районен съд и СДВР, обсъждане и приемане на координационен механизъм за информиране и намеса при установяване на признаци на радикализация в училищата.

9.20. Изграждане на механизъм, с участието на администрацията на районите на Столична община, за идентифициране на граждани, попадащи под риск да станат жертви на заблуждение, неопитност или неосведоменост с цел придобиване на техни имоти по престъпен начин.

²¹ Утвърден със заповед на министъра на образованието и науката № РД 09-5906/28.12.2017 г.

9.21. Столична община ще се стреми да повиши информираността на обществото за рисковете от насилие и радикализация по отношение на признаците за идентифициране на такива явления, хората в риск и механизмите за информиране на компетентните органи, чрез комуникационни кампании, които:

- Ще се провеждат в координация и взаимодействие с партньорите.
- Ще бъдат многоезични и ще бъдат насочени към конкретни уязвими групи от граждани.
- Ще са в контекста на посланието, че всякакви актове на насилие на територията на град София са неприемливи за обществото и ще бъдат преследвани с цялата строгост на закона.

Идентифициране и намеса

9.22. Столична община в партньорство със СДВР, Националния съвет за закрила на детето, Националния съвет за превенция и защита от домашно насилие, РУО София – град и дирекция за социално подпомагане на АСП ежегодно изготвят анализ на уязвимите групи граждани, попадащи под риск от насилие и радикализация, социалните предпоставки за това, обекти и дейности, представляващи риск за инциденти с насилие и радикализация.

9.23. Създаване на организация и ясни процедури за реагиране от структурите на Столична община при получаване на сигнали за насилие и радикализация, за сезиране на компетентните държавни органи и предоставяне на закрила и подкрепа на жертвите, от компетентност на общината.

Предотвратяване и подкрепа на жертвите

9.24. В образователните институции, с цел прилагане на мерки за превенция на агресията и тормоза между децата, ще продължи изпълнението на програмите „Програма за превенция на проявите на агресия и насилие в училище“ и „Стъпки заедно“.

9.25. Столична община ще поддържа активна позиция към бизнеса, за предоставяне на възможности за обучение, свързано с разпознаването на признаците за насилие и радикализация, по отношение на персонала и клиентите.

9.26. Основната цел е създаване на условия за максимално ранна, щадяща жертвата и решителна спрямо извършителя намеса при случаи на насилие и радикализация. В гражданите и гостите на града ще се изгражда нулева толерантност към актовете на насилие и трудова експлоатация на деца.

9.27. Предвид спецификата на поведението на жертвите на насилие стремежът ще бъде отговорът на структурите на Столична община, в рамките на тяхната компетентност, да бъде координиран, цялостен, последователен, поверителен, безопасен и персонализиран.

9.28. Ще се разширяват възможностите на град София за спорт и култура с разбирането, че привличането на децата и младежите в такива дейности е най-устойчивата политика за превенция на проявите на насилие, употреба на алкохол и наркотици.

Административно наказание и наказателно преследване

9.29. Столична община ще работи в тясно сътрудничество с партньорите от СДВР, районната прокуратура и пробационната служба с цел осигуряване на ефективна реакция и резултатно наказателно правосъдие за извършителите на насилие, извършителите на измами срещу възрастни, самотноживеещи хора и такива в неравностойно положения с цел придобиване на имотни облаги, както и подтикващите към радикализация.

9.30. Столична община ще работи последователно с държавните институции за въвеждане на система за електронно проследяване на жертвите и извършителите на домашно насилие, като най-ефективен способ за контрол на извършителя и защита на жертвата.

10. Подобряване на инфраструктурата и организацията на движението с цел намаляване на предпоставките за причиняване на смърт и увреждания на граждани, вследствие на ПТП, агресивно управление на велосипеди, индиви-дуални електрически превозни средства и самобалансиращи се превозни средства.

10.1. При 1 224 175 човека регистрирани по постоянен адрес в град София към 2023 г., в града са регистрирани близо 1 млн. автомобили. Ежедневно на територията на град София влизат още около 100 000 автомобили. При тези условия трафикът в града е усложнен, което поставя редица предизвикателства пред Столична община и партньорските организации:

- Проблем с придвижването и трафика с града, особено в пиковите часове.
- Замърсяване на въздуха.
- Увеличаване броя на тежките пътно-транспортни произшествия и неприемлив за обществото брой убити и ранени граждани.
- Увеличаващ се проблем с паркирането.
- Проблеми с движението на надземния градски транспорт.
- Очертаваща се тенденция за намаляващо използване на надземния градски транспорт.

10.2. Тенденцията, на база статистика за 2021, 2022 и 2023 г., е за увеличение на броя на тежките ПТП, което съпоставено към увеличението на броя на регистрираните автомобили е устойчива в годините величина. Тревожно е, че в град София загиналите пешеходци за 2023 г. са два пъти повече отколкото в Пловдив и с близо три пъти повече от загиналите в Бургас и Варна²².

10.3. Политиката за стимулиране на алтернативните методи на придвижване в града, повишава постоянно броя на гражданите, които използват велосипеди, индивидуални електрически превозни средства и самобалансиращи се превозни средства. От друга страна липсата на ефективен контрол по спазване на правилата за ползване на такъв вид превозни средства прави водачите уязвими поради липса на лични предпазни средства, както и недостатъчна видимост за шофьорите.

10.4. Столична община подкрепя увеличаване на използването на алтернативни превозни средства за придвижване в града. Същевременно се отчита като тревожно поведението, свързано с агресивно управление на велосипеди и електрически превозни средства, чиито водачи на познават и не спазват изискванията на ЗДВП. В тази връзка се повишава риска за живота и здравето както на пешеходците, така и на водачите на велосипеди и индивидуални електрически превозни средства.

10.5. Пътно – транспортният травматизъм е национален проблем, решаването на който изисква обединените усилия на много институции и обществото.

10.6. Столична община във взаимодействие с партньорите ще се стреми да постигне напредък в следните направления:

➤ Намаляване броя на жертвите, вследствие на пътно-транспортни произшествия на територията на град София и населените места в границите на Столична община, с акцент към пострадали пешеходци и деца.

➤ Създаване на условия и предпоставки за намаляване броя на автомобилите, движещи се ежедневно на територията на град София.

➤ Решително намаляване броя на автомобилите, които не покриват техническите параметри за изправност с акцент изгорели газове, завишени нива на шум и лош външен вид.

➤ Развиване на инфраструктура и условия за алтернативни и екологични форми за придвижване.

➤ Устойчиво внедряване на вискотехнологични системи за управление на трафика и паркирането на територията на град София, с цел намаляване на задръстванията и количеството на вредни газове във въздуха.

²² По данни на държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“

ДЕЙНОСТИ

Разпознаване на признаците за проблем

10.7. Ежегодно съвместно с държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, СДВР, утвърдени експерти и изследователи в областта на безопасността на движението ще се изготвя анализ на рисковите пътни участъци и кръстовища в град София, с акцент пешеходни пътеки, пътни участъци и тротоари в района на училища и детски градини. За анализа ще се използват и данни, налични в общината, от сигнали и жалби на граждани. На базата на анализа, препоръките и приоритетите ще се планират мерки и финансови средства за пътна безопасност в бюджета на Столична община.

10.8. Във взаимодействие с партньорите ще се оценяват и анализират причините за настъпване на тежки ПТП на територията на Столична община. Това ще позволи определянето се местата с концентрация на ПТП и такива с инциденти с пешеходци, велосипедисти и ползватели на индивидуални електрически превозни средства. В резултата на анализа се приоритизират причините за възникване на ПТП и инциденти.

Информирание

10.9. Ежегодните анализи за състоянието на пътната безопасност на територията на град София се публикуват на страницата на Столична община.

10.10. Общината ще продължи да подкрепя съгласувани с нея проекти и инициативи на граждани и организации, насочени към повишаване на пътната безопасност.

10.11. Провеждане на разяснителни информационни кампании за правилата за движение и използване на велосипеди и електрически индивидуални превозни средства, правилата за пресичане на пътното платно от пешеходци, както и за санкциите, до които води неспазването на правилата за движение.

10.12. Случаите при които, в интерес на безопасността на движението и оптимизирането на трафика, се налагат значителни промени в организацията на движението по булеварди, улици и кръстовища се организират и провеждат активни информационни кампании и обсъждане с гражданите, с цел защита на обществен интерес по проблемите.

Предотвратяване на причините за ПТП и инциденти с участници в движението по пътищата.

10.13. Подобряване на инфраструктурата и осветление, видимост и маркировка на пешеходните пътеки, с акцент тези в районите на училища, детски градини, болници и натоварени обществени пространства.

10.14. Подобряване на инфраструктурата и организацията на движението на конфликтни кръстовища и пътни участъци с концентрация на ПТП.

10.15. Приоритетно разширяване на инфраструктурата, осигуряваща безопасното придвижване с велосипеди и индивидуални електрически превозни средства.

10.16. На база годишните анализи за състоянието на пътната безопасност ще се иницира разработването на научни и иновативни проекти за оптимизиране на организацията на движението в град София, с акцент повишаване на сигурността на участниците в движението.

10.17. Съвместно с НСОРБ инициране на законодателна инициатива, даваща възможност на общините да експлоатират технически средства за контрол на скоростта (моментна и средна) на пътните транспортни средства по общинската пътна мрежа и да налагат глоби при нарушаване на скоростните режими.

10.18. Повишаване ефективността от дейността на контролните органи на общината, по отношение спазване на регламентираните в Наредбата за организацията на движението в Столична община, правилата за движение от водачите на индивидуални електрически превозни средства и велосипедистите. Във взаимодействие с партньорите от СДВР организиране и провеждане на кампании за контрол, предшествани от информационна кампания, която се провежда най-малко един месец преди това.

10.19. Решително повишаване на контрола върху дейността на собственици и оператори, предоставящи под наем индивидуални електрически превозни средства по отношение софтуерно ограничаване на скоростта и неправилното паркиране, съгласно изискванията на Наредбата за организация на движението на територията на Столична община.

10.20. Провеждане на широко обществено обсъждане за въвеждане на режим за доставка на стоки за търговски обекти, който да гарантира тази дейност да се осъществява в ненатоварени часови периоди, с цел да не се предизвикват конфликти в движението на МПС и по велоалеите.

10.21. Приоритетно изграждане на големи буферни паркинги по периферията на град София, които да дават възможност за ефективно използване на градски транспорт.

10.22. Периодично провеждане на кампании за устойчива мобилност на гражданите при използване на алтернативни на автомобилния транспорт форми на придвижване – пеша, с велосипед, индивидуални електрически средства, обществен транспорт.

10.23. Във взаимодействие с Държавна агенция автомобилна администрация завишаване на контрола при провеждане на годишните технически прегледи на автомобилите по отношение вредни емисии в отработените газове на автомобилите, нивото на шума и изправността на шумозаглушителните им устройства.

Административно наказание и наказателно преследване

10.24. Постигането на целите на този приоритет са възможни чрез прилагане на засилен и безкомпромисен контрол от органите на СДВР и контролните органи на Столична община.

10.25. Общината извежда като важен акцент прилагането на утежняващи административни и наказателни мерки на рецидивиращи нарушители на Закона за движение по пътищата и Наредбата за организация на движението на територията на Столична община.

11. Повишаване на способностите на обектите с масово пребиваване на хора за справяне с рисковете, произтичащи от тероризма и екстремизма.

11.1. Предвид нарастващата заплаха от актове на насилие вследствие на екстремизъм и тероризъм, срещу незащитени граждани в места за масово събиране на хора, оценяваме готовността за реагиране на такива обекти като недостатъчна.

11.2. Подобни актове на насилие са възможни и вследствие от действия на хора с психични отклонения, както и на такива, намиращи се в неадекватно състояние под въздействие на алкохол, наркотични и упойващи вещества.

11.3. Множеството заплахи за използване на импровизирани взривни устройства (ИВУ) получени основно в училища, както и случаите на внасяне на оръжие очертаха пропуски в обучението и подготовката на персонала за реагиране при такъв тип извънредни ситуации. Предизвикателството е в това, че персонала на учебните заведения и детските градини е добре подготвен за действия при възникване на пожар, при което се изисква бързо извеждане на децата и учениците

от сградата, но няма необходимата подготовка и умения за действие в ситуации на заплаха от използване на ИВУ и най-вече при възникване на ситуация от типа „масов убиец“, където се изисква укриване и барикадиране, действие което е точно противоположно на действията при пожар.

11.4. В подрастващите, тези над 15 години, младежите и гражданите няма формирани знания за разпознаване на признаците за подготвян терористичен или екстремистки акт на насилие, както и за поведение и действие при осъществяване на такива актове. С това се намаляват възможностите за разкриване на извършителите на терористични актове.

За периода 2012–2019 г. в 13 държави в Европа, Северна Америка, Австралия и Нова Зеландия 18% от терористичните актове са предотвратени вследствие от бдителността на гражданите, а 11% от публични институции²³.

11.5. Работата по приоритета, в сътрудничество и координация с партньорите от СДВР, ДАНС, НСО, РУО София-град, ще се концентрира в три основни цели:

- Повишаване на подготовката на персонала на общинските обекти с масово пребиваване на хора, с акцент образователни институции, за реагиране при актове на насилие вследствие на тероризъм и екстремизъм.
- Повишаване на сигурността на общинските сгради с масово пребиваване на хора, чрез ефективно планиране, подготовка и приоритетно прилагане на мерки за наблюдение и бдителност.
- По-добра информираност на гражданите по отношение на разпознаване на признаците за терористична и екстремистка дейност.

ДЕЙНОСТИ

11.6. Разработване на програма за обучение на персонала в общинските училища и детски градини, персонала на общинските и районни администрации, персонала на общинските културни институции за поведение и действие при актове на насилие вследствие на тероризъм, екстремизъм и такива извършвани от хора в неадекватно състояние.

11.7. Съвместно с партньорите от ДАНС, НСО, СДВР, СДПБЗН, експерти и изследователи в областта на планирането и управлението, разработване на базов модел на план за реагиране при актове на насилие в обществени сгради и такива с масово пребиваване на хора. Планът ще бъде популяризиран и предоставен на ръководителите и ползвателите на такива обекти за адаптиране към конкретния обект.

²³ Изследване на Службата за сигурност на Норвегия, 2020 г., достъпно на: <http://www.aumennjaward.org/2020/02/norwegian-police-security-service-study-on>

11.8. Ежегодно планиране и провеждане на пълномащабно учение в сграда с масово пребиваване на хора за реагиране при актове на насилие – заплахи от използване на импровизирани взривни устройства, масов убиец и други. Популяризиране на изводите и препоръките от провеждане на такъв тип учения до всички компетентни институции и организации.

11.9. Мониторинг на международния опит в тази насока и изводите от възникнали в чужди държави инциденти от такъв характер.

11.10. Съвместно с РУО София – град, разработване на сценарий и план за тренировка за поведение и действие при актове за насилие от тира „масов убиец“ и заплаха за използване на ИВУ, които да бъдат задължителни за провеждане поне веднъж годишно в образователните институции.

12. Изграждане на устойчива и гъвкава система за киберсигурност.

12.1. Столична община определя информационните системи и информацията в тях като един от най-ценните си активи. Защитата на информацията и поддържането на надеждни и сигурни технологични системи е от ключова важност за ефективното и устойчиво функциониране на централната и районни администрации, дружествата и предприятията на Столична община.

12.2. Отчитаме тенденцията за увеличаване на риска от кибератаки и кибершпионаж, които могат да предизвикат значителни, а в някои случаи и необратими щети на цялата Столична община, на отделни районни администрации или общински дружества или предприятия. С продължаващото внедряване на интелигентни системи за управление на административни процеси се увеличава риска кибератаките да доведат до сериозни щети, като отпадане на системи и загуба на исторически и текущи данни, които са нужни за ежедневните операции на администрацията.

12.3. Стратегията на Столична община за облекчаване на административната тежест при предоставяне на услуги чрез бърза, удобна и дигитална платформа за ползване от гражданите и гостите на града, както и стремежът за въвеждане на умни технологии за интегриране на данните в областта на сметосъбирането, осветлението, трафика, енергийната ефективност, поддръжката на зелените системи, планирането, инфраструктурата и всички останали елементи от градската среда са съществено предизвикателство към информационната и техническа сигурност.

12.4. Отговорът на съвременните предизвикателства пред информационната и техническа сигурност на активите на Столична община включва прилагането на система от централизирани и локални технически системи за съхраняване и обмен на данни, сигурни системи за защита на данни и киберсигурност, както и организационни стратегии, разработване на политики и процедури, обучение на персонала и управление на риска.

12.5. Столична община ще изгражда и развива ресурсите си в посока на ефективност, безопасност и прозрачност, като прилага най-добрите стандарти и практики в обслужването и прилагането на информационните технологии в интерес на гражданите и бизнеса. При реализирането на тази дългосрочна стратегия ще се прилагат тенденциите за навлизането на изкуствения интелект в контекста и проблемите при развитието на мултиоблачните и хибридни технологии.

12.6. Столична община разполага със следните нива за осигуряване на информационната сигурност:

➤ Съвременна нова генерация защитна стена Forti Gate позволяваща дълбок анализ на трафика, интегрирани функции за защита от познати атаки, антивирус, антиспам, контрол на приложенията и блокиране на опасни интернет адреси. Допълнително инсталирана и защитна стена за приложения F5 WAF, която осигурява специализирана защита най-често срещаните атаки срещу уеб сайтове и информационни системи OWASP Top 10, бот атаки, DDOS.

➤ Антивирусна система сканираща както за познати вирусни сигнатури, така и използваща изкуствен интелект за откриване на злонамерено поведение и опити за пробиви и ескалация на достъпа на крайни устройства и сървърни системи.

➤ Система за управление на уязвимостите в инсталираният софтуер и конфигурацията на приложенията, мрежите и сървърите Rapid7 VM.

➤ Система за мониторинг и управление на събития за киберсигурност Rapid7 SIEM, която засича подозрителни събития и помага на ИТ служителите да проследят логове и детайли свързани с киберинцидент, както и да реагират за отстраняването му в реално време.

➤ Система за мониторинг на Дарк уеб Recorded Future за наблюдение и известяване при откриване на изтекла информация и акаунти обявени за хакерски сайтове.

➤ Бакъп системата е конфигурирана според най-добрите практики да пази три копия, едно от които в хранилище към държавния хибридночастен облак (ДХЧО).

12.7. Сървърът за електронна поща на Столична община е базиран на изключително остаряла технология и предстои подмяна с Microsoft Exchange или Google Workspace, които са стандарт технологиите за електронна поща.

12.8. Липсва Активна Директория за управление на общи политики за информационна сигурност.

12.9. В районните администрации съществува необходимост от допълнително информационно осигуряване, като:

- Информационните системи се поддържат от външни ИТ фирми и не разполагат с щатни бройки ИТ персонал.
- Необходимо е инсталиране на антивирусна система.
- Нужда от инсталиране на активна директория за общи политики за сигурност.
- Нужда от инсталиране на система за инвентаризация на хардуера, софтуера и периферните системи.
- Нужда от инсталиране на нова генерация защитни стени.
- Нужда от инсталиране на системи за наблюдение на уязвимости (vulnerability management) и управление на събития за сигурност (SIEM).

ДЕЙНОСТИ

12.10. Изграждане на резервен център за данни (disaster recovery site), който да осигурява технологичните възможности за прехвърляне и продължаване на работата при бедствия, липса на свързаност или инциденти в информационната и мрежова сигурност на основния център за данни.

12.11. Създаване на специализирано звено в администрацията на Столична община с функции по информационна и мрежова сигурност Security Operations Center (SOC) за превенция, наблюдение и реакция на инциденти свързани с киберсигурността.

12.12. Отговорността по опазване на информацията е задължение на всички, затова ще се проведе обучение по информационна сигурност с всички служители от администрацията на Столична община и районните администрации.

12.13. Въвеждане на технология за многофакторно удостоверяване на идентичността на потребителите при влизането им в системите на Столична община и единен логин, работещ за всички системи (single sign-on) с цел единно управление на достъпите.

12.14. Въвеждане на Активна директория (Active Directory) с възможност за управление на общи политики по информационна сигурност на крайните устройства (компютри, лаптопи, др) и сървърите, с цел контролиране на достъпа, конфигурациите и обmena на данни.

12.15. Въвеждане на офис пакет и съвременен мейл сървър с възможност за взаимна работа и споделено дисково пространство (MS Office 365/ Google Workspace) за по-сигурно взаимодействие между служителите, контрол на достъпа до документи и премахване на нуждата от копиране на големи файлове на външни носители (дискове, флашки, CD).

12.16. Въвеждане на регулярни годишни ИТ одити на информационната сигурност за спазване на Наредбата на за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност и европейските регламенти МИС-1 и МИС-2.

12.17. Столична община ще пристъпи и към сертификация по ISO 27001 с цел по стриктно спазване на изискванията за информационна сигурност на всички нива в организацията.

13. Повишаване на способността на общината за реагиране при кризи и извънредни ситуации и намаляване на риска от бедствия.

13.1. При сценарий за възникване на опустошително земетресение в близост до град София, може да се очаква следното:

- Значителен брой на загинали и ранени хора.
- Около 15% жилищните сгради ще бъдат разрушени, като около 400 000–500 000 жители ще останат без възможност да използват жилищата си и ще се нуждаят от временно настаняване и грижи за продължителен период от време.
- Много от обектите от критичната инфраструктура жп гари, летище София, основни пътни артерии, надлези и подлези, болнични заведения, Метрополитен и др. ще бъдат сериозно увредени до степен на невъзможност да бъдат използвани.
- Прекъсване на водоподаването на питейна вода, газопреносна и електропреносна мрежи и възможност за възникване на пожари.
- Способностите за реагиране на спасителните екипи, пожарогасителни екипи, екипи за спешна медицинска помощ ще бъдат ограничени, което ще изисква въвеждане в зоната за разрушение на екипи от други области на страната и международна помощ.
- Затруднено ще бъде управлението на силите и средствата на общината и взаимодействието с държавните институции поради разрушения, липса на комуникации, невъзможност за пълноценно използване административния капацитет на общината.

13.2. При сценарий за наводнение, прогнозираните дълбочини на заливане в повечето случаи няма да надвишават 1,0 м. Зоните, в които е възможна по-висока дълбочина на заливане, са свързани със съществуващи речни легла и дерета и ограничения на течението при водостоци и пътни насипи. На ниски места в града ще се формират т.нар. лагуни или малки водохранилища, където нивото на водата ще е по-високо. В основната си част скоростта на водните потоци ще бъде около и под 0,5 м/сек. По-високи скорости най-вероятно ще има в югозападните части на град София.

13.3. Усложняване на обстановката може да се очаква в населените места, разположени по поречието на реките Искър и Лесновска, поради компрометиране на диги и други защитни съоръжения. Усложнена обстановка може да възникне и по поречията на реките Перловска, Владайска и Новачица в кв. Изток, поради подприщване в случай на непочистени речни корита.

13.4. При възникване на наводнения, могат да се очакват следните поражения:

- Не се очакват загинали и значителен брой ранени хора.
- Приблизително 10% от населението би било засегнато, най-вече в районите в близост до речни легла и дерета и пътни прелези.
- Близко 4% от сградите биха били засегнати основно в районите на подприщването и повишаване на водните нива в рисковите зони.
- Приблизително 75% от пътната мрежа би била засегната, като пътната и уличната мрежа ще послужат като канал за водата и по тях ще се формират временни водни течения.
- Предвид това, че голяма част от базите на Центъра за спешна медицинска помощ – София и базовите лечебни заведения са разположени в ниски места може да се очаква, че възможността за оказване на спешна медицинска помощ ще е намалена с около 30%, а тази за специализирана медицинска помощ с около 62%.

13.5. Екстремните горещини са един от рисковете свързани с метеорологичното време, бавно настъпващ по природа, който може да представлява значителна опасност за населението. След като се превишат определени температурни прагове, екстремните горещини – температури над 28,7°C, могат да възникнат негативни последиствия, като:

- Повишаване на смъртността с 1,1% при групата граждани над 65 годишна възраст.
- Повишаване на хоспитализациите в болничните заведения.
- Намалена производителност на работниците и служителите.
- Вследствие от редица фактори: презасторяване; високи сгради, възпрепятстващи движението на въздушните течения към центъра на града и други, ще се увеличава ефекта на т.н. „Градски топлинен остров“ – нощно явление, при което температурите се запазват високи поради невъзможност за охлаждане²⁴.

²⁴ Национален профил на риска от бедствия, РМС № 6/04.01.2023, с. 12

Предотвратяване и подкрепа на пострадалите

13.6. Анализ на последствията от възникнали на територията на град София наводнения и определяне на рискови участъци и зони от градската инфраструктура. Извеждане на причини и предпоставки за недостатъчна намеса за овладяване на последствията и подкрепа на гражданите.

13.7. Съвместно със СДПБЗН, Областен управител София-град, Басейнова дирекция „Дунавски район“, РИОСВ – София, Регионална дирекция по горите – София и дирекции „Околна среда“, „Аварийна помощ и превенция“ и „Сигурност“ към СО, ежегоден оглед и оценка на състоянието на речните легла на реките, диги и други укрепващи системи, проводимост на канализационни съоръжения и др. Планиране и финансиране на превантивни дейности за ограничаване на последствията от наводнения.

13.8. Поддържане и развиване на системата за ранно предупреждение за риск от наводнение.

13.9. Поддържане на проводимостта на канализационната система, а при необходимост и при подходящи условия реконструкция, с цел увеличаване на проводимостта.

13.10. Продължаване устойчивото развиване на политиката на общината за повишаване подготовката на гражданите, с акцент деца и младежи за поведение и действие при бедствия и аварии.

13.11. Общината ще полага всички усилия за стриктно спазване на нормите и стандартите за проектиране, изграждане и реконструкция на сгради и съоръжения по отношение устойчивост на земетресения, силни ветрове и др., както и за ефективен строителен контрол.

13.12. Изграждане на Ситуационен център на Столична община, който да способства ефективно управление на силите и средствата на общината, както и добрата координация и взаимодействие с партньорите при възникване на кризи и извънредни ситуации.

13.13. Столична община ще продължи да развива капацитета си за бърза и ефективна намеса при възникване на бедствия, с цел максимално адекватно подпомагане на гражданите.

13.14. Своевременна оценка на щетите, възникнали вследствие бедствия и подпомагане на пострадали граждани по реда на Закона за защита при бедствия.

13.15. С цел борба с високите температури общината ще следва стратегия за увеличаване на зелените площи, например със зелени покриви и зелени коридори, или като се използват силно отразяващи материали за различни повърхности като покриви, стени и улици.

13.16. Съвместно с РЗИ София, информиране на гражданите на сайта на общината за предстоящи дни с високи температури, публикуване на препоръки за поведение и действие. Организиране, съвместно с БЧК, на пунктове за раздаване на вода и подкрепа на граждани, пострадали от високите температури.

13.17. След задълбочена архитектурна, геоложка и екологична оценка определяне на зони за високо строителство в град София.

Административно наказание и наказателно преследване

13.18. Повишаване на капацитета на контролните органи на общината за наблюдение на процесите свързани със строителство и реконструкции на сгради и съоръжения, по отношение спазване на нормите и стандартите за строителство.

13.19. Повишаване на контрола по отношение увреждане на паркове, градини, зелени площи, задръстване на дерета, речни корита и компрометиране устойчивостта на диги и защитни съоръжения. Безкомпромисно и неизбежно прилагане на административни наказания, а при наличие на данни за престъпления, незабавно сезиране на компетентните държавни органи.

14. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

14.1. Стратегическата визия за сигурност на Столична община е базов документ за развитие на политиките в областта на сигурността и безопасността на гражданите, гостите и бизнеса на град София и населените места, включени в границите на Столична община.

14.2. Стратегическата визия за сигурност на Столична община е разработена като са отчетени, и там където е необходимо доразвити, основните постановки, съдържащи се в „Дългосрочната стратегия за развитие на София и крайградските територии до 2050 г.“, приета с Решение на СОС № 324/23.07.2020 г. и „Стратегия за сигурност на Столична община 2021–2027“, приета с Решение на СОС № 2 от 14.01.2021 г.

14.3. Това е отворен документ, който може да се променя динамично в съответствие в рисковете, произтичащи от средата за сигурност и динамиката в обществените отношения.

14.4. Промените в средата за сигурност се дефинират в стратегическите национални документи и в рамките на годишните анализи за състоянието на сигурността на територията на Столична община.

14.5. За реализиране на целите и приоритетите на визията се изготвя план за действие, който обхваща период от две години. В планът се извеждат задачи за изпълнение, отговорни структури, необходими финансови и материални средства, индикатори за изпълнението на задачите.

СЪОТНОСИМИ НАЦИОНАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ, ПЛАНОВЕ, ОЦЕНКИ И МЕХАНИЗМИ

Стратегии

- Актуализирана стратегия за национална сигурност на Република България, приета с Решение на НС от 14.03.2018 г.
- Стратегия за превенция на престъпността 2021–2030 г., приета с РМС № 718 от 05.10.2022 г.
- Националната стратегия за борба с наркотиците 2020–2024г., приета с РМС № 528 от 30.07.2020 г.
- Национална стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 – 2030 г., приета с РМС № 775 от 26.10.2020 г.

Анализи, препоръки и механизми за действие

- Годишен доклад по проблемите свързани с наркотиците и наркоманиите в България – 2022 г., Национален фокусен център за наркотици и наркомании.
- Превенция и препоръки за злоупотребата с диазотен оксид, Национален център за обществено здраве и анализи, 2022 г.
- Национален профил на риска, приет с РМС № 6/04.01.2023 г.
- Механизъм за действие и алгоритъм към него в случай на установяване на разпространение на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция, утвърдени със заповед № РД09–35943/01.11.2023 г. на министъра на образованието и науката.
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищно образование, Утвърден със заповед на министъра на образованието и науката № РД 09–5906/28.12.2017 г.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АСП – Агенция за социално подпомагане

БЧК – Български червен кръст

ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето

ЗДВП – Закон за движение по пътищата

ИВУ – Импровизирано взривно устройство

КДМС – Комисия за децата, младежта и спорта към СОС

НАП – Национална агенция за приходите

НПК – Наказателно – процесуален кодекс

НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България

МКБППМН – Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни

МТСП – Министерство на труда и социалната политика

ПИЦ – Превантивно-информационен център

ПКОРС – Постоянна комисия по обществен ред и сигурност към СОС

РЗИ – Регионална здравна инспекция

РУО – Регионално управление на образованието

СДВР – Столична дирекция на вътрешните работи

СДПБЗН – Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“

СОС – Столичен общински съвет

**Стратегическа визия за сигурност на Столична община
2024 – 2030**